

Rijeka (Hrvatska) Gradska vijećnica, 26. 11. 2010.

HRVATSKA

Dr. med. Verica Jačmenica - Jazbec, pedijatar Županijske bolnice u Čakovcu

“Djeca - žrtve: primjeri iz prakse”

Kao liječnica za djecu radim na istom radnom mjestu gotovo četrdesetljeća. Stoga sam u privilegiranoj mogućnosti kontinuirano pratiti iscrpne parametre dječjeg zdravlja kroz dugo vrijeme na istom geografskom području. U zadnjem desetljeću uočavam znakovitu promjenu dječje patologije. Smanjuje se udjel infektivnih bolesti, a povećava udjel kroničnih bolesti.

Na zdravstvenu scenu dolaze brojni poremećaji ponašanja.

Liječnik ima neugodnu zadaću da često donosi loše vijesti o zdravlju. Stoga je on već u startu u roditeljskim očima negativac. Roditelji lakše prihvaćaju razne druge „majstore za zdravlje“ iz čijih usta čuju samo dobro, samo ono što žele čuti. To su najčešće izreke kako ni jedna bolest nije neizlječiva i kako za svaku ima metoda djelotvornog liječenja. Svoje pristalice takvi „majstori“ uvjeravaju kako je lijek za svaku bolest u samom bolesniku. Potrebno je samo to shvatiti, dobro platiti i očekivati da ćemo svi biti uvijek zdravi i trajno živi.

Logično je da od takvih terapeuta pomoć zatraži oko 70 posto naših roditelja koji imaju djecu sa teškim ili kroničnim bolestima.

Ispravna roditeljska intuicija je često dobar saveznik današnjem pedijatru. Roditelj može uočiti diskretne promjene na djetetu koje ponekad izmaknu liječnikovoj pozornosti.

No, kako se postaviti u slučaju ako ta intuicija vodi u pogrešnom smjeru???

Što učiniti onda kad ljubav prema sebi ili prema djetetu nadvlada uobičajene znanstvene postavke ???

Zarobljavanje i manipuliranje djetetom

Zaklinjući se u činjenicu da je i društvu i roditeljima dijete najveća svetinja, izmiče nam iz vida situacija kad i sami roditelji mogu zarobiti vlastito dijete. Oni na to, naravno, nemaju pravo. To se gotovo uvijek događa ako je roditelj (koji je, na primjer, u nekoj sljedbi) zainteresiran da se pri rastavi braka dijete dodijeli isključivo njemu. Tako zarobljenom djetetu već je unaprijed omeđeno pravo na neutralan, zdrav život i tretman koji odgovara vremenu i prostoru u kojem živi.

Imala sam više susreta s roditeljima koji su upravo manipulacijom nad svojim bolesnim djetetom svjedočili svojoj sljedbi svoju bespogovornu odanost.

U takvim slučajevima često se dijete stavlja kao zalog za bolju poziciju u sljedbi. Pri tome je interes sljedbe najčešće vješto zakamufliran u interes majke.

Iznosim 4 primjera iz moje prakse

1. O «Emo» depresivnoj djeci
2. O utjecaju «Sai Babe»
3. O nasilnom vegetarijanstvu
4. O odbijanju cijepjenja

Primjer 1. Emo djeca – depresivna djeca

Radim u regiji koja ima 120.000 stanovnika. Od toga je oko 25.000 djece. U jednoj je velikoj osnovnoj školi osjetno povećan broj djece od 12 do 14 godina koja imaju simptome neprepoznate depresije. Pretežni dio te djece je uključen u tzv. emo pokret. Poznato je da takva djeca imaju navike samoozljeđivanja. U dubljem i iskrenom razgovoru dijete iskazuje da je nesretno, neshvaćeno, udaljeno od roditelja, drugačije, odbačeno, nevoljeno.

Takva su djeca dobro međusobno povezana i fizički, a još više virtualno. Grupnim samoozljeđivanjem oštrim nožićima, ona pri pogledu na svoju vlastitu krv doživljavaju specifičan oblik zadovoljstva. Imaju čvrstu ideju da će svojim krvavim manipulacijama izazvati fizičku bol koja će nadvladati njihovu bol u duši. U najvećem broju slučajeva roditelji čak i ne vide ožiljke na tijelu svoje djece koje im prilikom pregleda nastojim pokazati.

Depresivno dijete je specifični izazov za suvremeno zdravstvo. Takvo dijete je teško prepoznati, jer je bolest zamagljena raznolikim nejasnim simptomima. Dječja se depresija teško i dugotrajno liječi. Najprije stoga što se još nije svuda ukorijenio stav da je energično liječenje uopće potrebno. Dok mi kao društvo zauzimamo stavove, depresivno dijete izraste u depresivnog odraslog čovjeka. Kad to uočimo, već smo gotovo izgubili jednu generaciju kojoj je izmakao zdrav život. I to dobrim dijelom krivnjom nas odraslih i tobože educiranih.

Primjer 2. Utjecaj Sai Babe

Majka koja je i sama bolesna rađa dijete sa ranim znakovima velikih zdravstvenih poteškoća. Kao pristalica Sai Babe, odbija konvencionalno liječenje za sebe i dijete. Nekoliko puta po tri tjedna odlazi na skupa putovanja u Indiju gdje traži istinu, te donosi odande slike Sai Babe i čarobne kapi koje liječe sve bolesti. Prekida kontakte s obitelji. Muž napušta obitelj. On se bori za dijete, ali mu to socijalna služba osporava. Prilikom dodjeljivanja djeteta majka traži da točno određene stručne osobe vode njezine socijalne i pravne postupke. Kasnije se doznaje da su upravo involvirani navedeni stručnjaci, pravnici i socijalni

radnici, bili s majkom u istoj sljedbi, te su joj pogodovali pri rješavanju njezinog slučaja. Majka često odlazi na duhovne seminare. Želi i dijete voditi sa sobom. Škola se protivi učestalim i dugotrajnim izostancima. Zbog toga ga majka seli u drugu školu, na drugom kraju grada.

Primjer 3. Nasilno vegetarijanstvo

Mlada žena, intelektualka, dovodi u bolnicu dijete od 9 godina koje je totalno kronično pothranjeno i izgladnjelo. Prvi ručak u bolnici dijete odbija, navodeći da je vegetarijanac. Majka pobija djetetov iskaz o vegetarijanstvu; navodi da je vegetarijanstvo zdravo i kako se takvom prehranom mogu izliječiti sve bolesti; reagira ljutnjom kada ju detaljno pitamo o zdravlju ostalih članova obitelji; neprekidno ima utisak da joj se u bolnici radi nešto iza leđa; ponavlja kako je njezino dijete uredno hranjeno, uredno razvijeno i da nije bolesno. Želeći pridobiti našu naklonost i što brže otpuštanje s bolničkog odjela, majka sili dijete na mesni obrok. Potom poziva liječnike i osoblje da tome svjedoče.

Dijete je nakon par dana u blago poboljšanom stanju i na inzistiranje majke otpušteno kući. Preporučili smo adekvatni prehrambeni režim. Dijete je pri otpustu naručeno na kontrolu za deset dana. Više ga nikad nismo vidjeli.

Primjer 4. Odbijanje cijepljenja

Mlada majka, intelektualka, u državnom rodilištu zabranjuje kod svog novorođenčeta obavezno cijepljenje protiv tuberkuloze. Za provođenje tog postupka zadužen je pedijatar koji otpušta dijete iz rodilišta. On alarmira nadležne. Pri tome bezuspješno arbitriraju sanitarne vlasti u bolnici, u županiji, a potom i nacionalni sanitarni ured.

Da bi izmakla pritisku radi cijepljenja, majka seli zdravstveni karton djeteta u drugi grad koji je udaljen 100 kilometara. Tamo izabire pedijatra koji se osim konvencionalnom medicinom bavi i homeopatijom. Majka odbija primati službenu poštu sanitarnih državnih ureda.

O slučaju je izviještena kompletna zdravstvena nacionalna piramida. S najvišeg foruma dobili smo uputu da ne ustrajemo na provođenju zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. Cijeli je zdravstveno – sanitarni sustav dezavuiran odgovorom iz centrale:

Citiram:

«U ovoj situaciji, u kojoj se na razne načine kompromitira cijepljenje, treba izbjegavati tužbe. Umjesto toga dodatno pokušati informirati roditelje te postići suglasnost za cijepljenje».

Zaključak

Mi liječnici si često u svom poslu postavljamo pitanje: dokle seže roditeljsko pravo (na traženje lijeka) i kolika je moć roditelja (da dijete liječe po svom nahođenju) ?

Pitamo se gdje počinje briga države i njezinog zdravstvenog sustava za svakog svojeg stanovnika?

Radi se o bolnoj temi za pedijatre koji su dužni pomoći svojim malim bolesnicima.

Ima li liječnik uopće pravo konstatirati da je dijete, možda i kolateralna žrtva nekog osebujnog opredjeljenja ili svjetonazora svojih roditelja?

Ili pak to pitanje spada u područja ljudskih sloboda???